

bulgarian viesti

Suomi-Bulgaria –seuran jäsenlehti

3-2020

Tilinumero:

FI63 8000 1900 2809 43 (Danske Bank)

Viite: 20213

Käytä viitenumeroa maksaessasi jäsenmaksusi. Jos maksat muulta kuin omalta tililtäsi, merkitse viestikenttään nimesi.

Jäsenrekisteri:

Maija Boshkov

maija.boshkov@outlook.com,
puh. 0400 445 481

Ilmoitathan, jos yhteystietosi muuttuvat

Toimitus:

Ilkko Suvilehto, vastaava päätoimittaja
bgtoimitus@yahoo.com

Maj-Lis Lehessalo, taitto

puh. 0400 900433

mikki@lehessalo.com

Toimitusta avustaa lisäksi taitava joukko
freelancereita

Painopaikka: Grano, Helsinki 2019

SISÄLTÖ

3. Yritän ymmärtää mitä Bulgariassa tapahtuu, päätoimittaja Ilkko Suvilehto
4. Koronakesän jälkimainingit, puheenjohtaja Tapani Salonen
5. **Yleinen kokous 12.10.2020 klo 17.00, Hallitus**
6. Mielenosoituksia Bulgariassa, koonnut Mikki Lehessalo
12. Tophanen sopimus, Tapani Salonen
13. Mustanmeren mitali, M. Lehessalo
14. Bulgarianlainen muistokirjoitus – perinne jolla vaalitaan vainajan muistoa, Mikki Lehessalo
17. ”Prekaarius brexitin ja Trumpin selityksenä”, Ritva Särkisilta
18. Vain Bulgariassa!, Mikki Lehessalo
27. Taiteella elvytysmalli Bulgarian syrjäkylille, Ritva Särkisilta
29. Digipalvelulaki ja seuran www-sivut, Hallitus/Lehessalo
30. Mutta kuka sitten oli Zahari Zograf? Susanna Lehtonen
31. Osastojen osoitteet

Tekijänimin julkaistut artikkelit edustavat kirjoittajiensa näkemyksiä. Toimitus pidättää itsellään oikeuden lyhentää ja muokata artikkeleita kirjoittajan suostumuksella. Kuvat kirjoittajan ellei erikseen mainita.

Kansi: Mustanmeren mitali, ks. sivu 13

Yritän ymmärtää mitä Bulgariassa tapahtuu

Protestit Borisovin hallitusta vastaan ovat jatkuneet Sofiassa jo yli kaksi kuukautta. Mielenosoittajat vaativat hallituksen ja pääsyyttäjän eroa, syyttäen molempia korruptiosta ja yhteyksistä järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Mitä tapahtuisi, jos ennenaikaiset vaalit sitten pidettäisiin? Häviäisivätkö lahjonta ja virkamiesten suhteet järjestäytyneeseen rikollisuuteen? Ketkä oikein edustavat järjestäytyntä rikollisuutta?

Vaihtoehtona **GERB**-hallituspuolueelle olisivat lähinnä Bulgarian sosialistipuolue **BSP** ja turkkilaisvähemmistön puolue **MRF**. Ovatko heidän edustajansa parempia lahjonnan ja liikemaailman hämärehteyksien suhteen? Eivätkö näiden puolueiden edustajat ohjaisi valtion varoja omien firmojensa hyödyttämiseksi? Korruptio on sitä, että julkiseen virkaan valitut henkilöt eivät toimi yhteiseksi, vaan omaksi parhaakseen. Tavallisesti väärinkäytetään verovaroja ohjaamalla julkisia hankintoja omille firmoille, jotka toimittavat huonompilaatuisia tuotteita ylihintaan. Eli puututaan rehellisen kilpailutuksen periaatteisiin. Paras tavarantoimittaja ei voita, eivätkä kansalaiset saa verovaroilleen kunnollista vastinetta. Toinen esimerkki on, että rikolliset pystyvät tuomareita ja syyttäjiä lahjomalla vähintään pitkittämään oikeudenkäyntejään tai välttämään rangaistuksen kokonaan.

Vuosina 1990-2020 pysyviä puoluetoimijoita parlamentissa ovat olleet BSP ja MRF. Näiden suurina haastajina ovat olleet ensin SDS, sitten NDSV ja nyt lopuksi GERB. Kaksi ensimmäistä ovat tulleet ja menneet suuresta väliaikaisesta kannatuksestaan huolimatta. Veikkaan, että sama vaara vaanii myös GERB:iä, koska se on vahvasti yksilöitynyt johtajaansa Borisoviin.

Siirryn politiikasta yksilötasolle ja kerron varoittavaksi esimerkiksi, miten äidilleni kävi Sofian lentokentällä 28.8.2020. Jo ulostuloaulassa hänelle tuli mies tarjoamaan taksikyytiä. Kyyti maksoi lopulta 15 euroa, vaikka normaalihinta olisi neljä euroa. Lisäksi äitini oli sopinut, että sama henkilö hakisi hänet pois lähtöpäivänä kahden viikon kuluttua. Mies oli vaatinut etukäteismaksuna paluumatkasta 20 euroa varhaisen lähtöajan vuoksi (klo 04:00 aamulla). Lopulta mies oli jättänyt tulematta lähtöpäivänä ja äitini meni bussilla lentokentälle. Eli äitiäni huijattiin yhteensä 27 eurolla. Taksi kannattaa ottaa rakennuksen ulkopuolelta taksijonosta, ei kyytiä sisällä rakennuksessa tarjoavilta, jotka ovat huijareita.

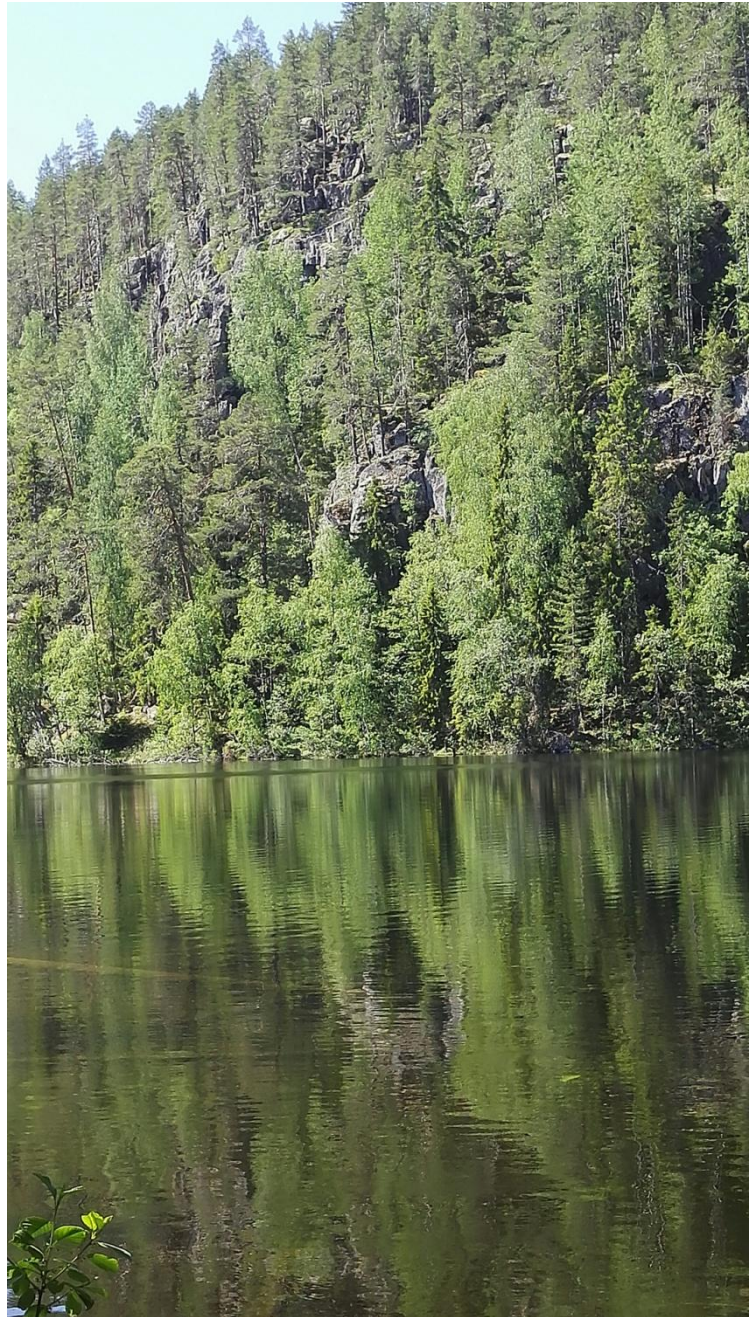
Ilkko Suvilehto

Koronakesän jälkimainingit

Kesä 2020 oli hyvä. Samaa viestiä yritin levittää jäsenillemme mennessä kesäkirjeessä. Keväällä oli peruuntunut hallituksen kokous ja yleinen kokous, mutta siitä huolimatta asiat etenivät suunnitellusti. Kesällä ilmestyivät sekä **Tarmo Maneliuksen** kääntämä runoantologia että seuran suunnittelema Mustanmeren mitali.

Koronan takia monen Bulgarian matka jäi väliin, mutta kotimaan matkailu nousi kohisten. Kun katselee maisemaa Etelä-Konneveden kansallispuiston Kalajanvuoren huipulta, täytyy sanoa se ääneen: Kyllä Suomi on kaunis maa! Kuva oikealla.

Vanhoja mappeja tutkiessa silmiini osui artikkeli presidentti **Martti Ahtisaaresta**. Siinä todettiin, että Suomea on usein siunattu hyvillä valtionpäämiehillä. He ovat omana aikanaan olleet paras valinta Suomelle.

Maran kohdalla tämä pätee hyvin kuten nykyisenkin tasavallan presidenttimme kohdalla. Artikkelin puute oli unohtaa mainita, minkä puolesta Ahtisaari on työskennellyt koko ikänsä. Hän on omistanut elämänsä rauhanasialle. Lisäksi

suomalaisia nobelisteja ei ole ruuhkaksi asti, joten jokainen peruskoulun suorittanut osaa luetella suomalaiset nobelistit nimeltä ulkoa. Nostan hattua!

Kesälukemisena ahmin **Lasse Lehtisen** tuotantoa. Lehtinen on monipuolinen ja lahjakas kaveri. Hän on kirjailija, entinen EU-parlamentin jäsen ja tv-ohjelmien juontaja. Lehtisen kirjoja on nautinto lukea. Hänellä on ilmiömäinen taito kirjoittaa, ja paljon hän on kirjoittanutkin.

Kesä 2020 jää historiaan koronakesänä. Matkustusrajoitukset estivät ulkomaanmatkat. Kotimaan matkailun lisääntyminen oli tietysti myönteistä. Sadat miljoonat eurot jäivät ulkomaille kantamisen sijaan kotimaahan. Ne tulevat tarpeeseen, kun aletaan maksaa koronan kustannuksia. Pääministeri **Sanna Marin** luotsasi Suomi-neidon koronasumun läpi. Moneen maahan verrattuna erinomaisesti.

Olemme parin kuukauden ajan seuranneet Bulgarian levottomuuksia. Pernikin alueen vesipula, Covid-19 pandemian hoito ja korruption vastainen liikehdintä ovat aiheuttaneet hallitukselle päänvaivaa. Myrskyn silmään on joutunut DPS:n johtohahmo **Ahmed Dogan**. Toivotaan, että tilanne rauhoittuu ja väkivaltaisilta yhteenotoilta Bulgariassa vältyttäisiin.

Kaunista syksyä kaikille seuramme jäsenille ja lehtemme lukijoille!

Tapani Salonen

Yleinen kokous 12.10.2020 klo 17.00
Kulttuurikeskus Caisassa, Kaikukatu 4B
kokoushuone Kaura
Käsitellään kokoukselle kuuluvat asiat.

Tervetuloa!

Korona varauksella

Mielenosoituksia Bulgariassa

Euroopan unionin köyhintä ja korruptoituneinta maata Bulgariaa koettelee sen suurin poliittinen kriisi sitten vuoden 2013. Tuhannet mielenosoittajat syyttävät maan keskustaoikeistolaista hallitusta korruptiosta, oikeuden estämisestä ja oligarkkien pillin mukaan tanssimisesta.

Protestoijat eivät edusta minkään yksittäisen puolueen kannattajia, toteavat useat lähteet.

Nuoret mielenosoittajat vaativat hallituksen ja valtakunnansyyttäjän eroa, uusia vaaleja elektronisen äänestysmahdollisuuden kanssa sekä muutoksia perustuslakiin.

Mielenosoittajat vaativat Borisovin eroa, sillä hänen nähdään tukevan oligarkkien valtaa ja korruptiota maassa

Oligarkin valtaama ranta ja poliisin ratsia presidentin toimistoon olivat liikaa bulgarialaisille – korruptionvastaiset mielenosoitukset jatkuvat jo viidettä viikkoa

Protestit saivat alkunsa rannalta.

Heinäkuun alussa oppositiopoliitikko Hristo Ivanov ja kaksi muuta henkilöä yrittivät rantautua valtion omistamalle kiviselle rannalle Mustanmeren rannikolla. Rannalla oli kuitenkin vastassa lukuisia siviiliasuisia turvallisuusjoukkojen jäseniä, jotka ajoivat Ivanovin kumppaneineen takaisin veteen.

Ivanov kuvasi kaiken ja lähetti sen suorana Facebookiin.

Tapaus on ongelmallinen, sillä kaikkien ranta-alueiden Bulgariassa pitäisi olla yleisessä käytössä.

Tämä rantakaistale oli kuitenkin lähellä Bulgariassa merkittävää valtaa käyttävän liikemiehen kesäpaikkaa.

Ivanovin tempauksen tarkoituksena oli osoittaa, kuinka vaikutusvaltainen poliitikko ja liikemies Ahmed Dogan on vallannut julkisen rannan omaan käyttöönsä, ja saa siihen vieläpä turvallisuusjoukkojen tuen.

Dogan johti keskustalaista Oikeuksien ja vapauksien liike -puoluetta yli 20 vuotta. Puolueen kannattajat ovat pääosin vähemmistöä edustavia etnisiä turkkilaisia.

Doganin puolue on vain satunnaisesti piipahtanut osana hallitusta, mutta ilman virallista mandaattiakin Doganin vaikutusvalta Bulgariassa on merkittävää.

Dogan on myös läheisesti kytköksissä maan pahamaineiseen mediamoguliin ja poliitikkoon Delyan Peevskiin.

Rannan omiminen turvallisuusjoukkojen avulla oli bulgarialaisille viimeinen pisara. Se tulkittiin konkreettiseksi esimerkiksi siitä, miten valtion rakenteet on valjastettu tukemaan oligarkkien valtaa maassa.

”Me halusimme paljastaa, että koko valtio palvelee Doganin intressejä”, Ivanov sanoo The New York Timesin haastattelussa.

Kaksi päivää myöhemmin raskaasti aseistautuneet poliisit tekivät ratsian maan presidentin Rumen Radevin toimistoon.

Presidentin asema Bulgariassa on lähinnä seremoniallinen, mutta Radev tunnetaan hallituksen ankarana arvostelijana.

Presidentti Rumen Radev tapasi Sofiassa (kuva) ja Varnassa mielenosoittajia

Radev oli kritisoinut edellisenä päivänä myös Doganin rantaselkkausta, ja vaatinut syyttäjää tutkimaan tapausta. Samalla Radev totesi, että Doganin ja Peevskin ei pitäisi käyttää maan turvallisuusjoukkoja henkilökohtaisina vartijoinaan.

Radev vastusti viime vuonna valtakunnansyyttäjä Ivan Geshevin nimitystä, sillä hän arveli Geshevin suojelevan korkeassa asemassa olevia korruptiosyytteiltä.

Poliisi otti ratsiassa kiinni presidentin oikeudellisen sihteerin ja ulko- ja turvallisuuspoliittisen neuvonantajan ja vei heidät kuulusteltaviksi.

Syyttäjän mukaan ratsia liittyi valta-aseman väärinkäyttöön ja valtion salaisuuksien paljastamiseen liittyvään tutkintaan.

Presidentin tukijat kuitenkin epäilevät, että ratsian tarkoituksena oli näpäyttää presidenttiä ja häiritä maan poliittiseen eliittiin ja oligarkkeihin kohdistuvia korruptiotutkimuksia.

Presidentti Radev puhui ratsian jälkeen hänen toimistonsa eteen kokoontuneille tukimielenosoittajille.

Radev kiitti mielenosoittajia paikalle saapumisesta ja totesi näkevänsä joukossa protestoijia poliittisen kirjon kaikilta laidoilta.

”Bulgarian mafia on onnistunut mahdottomassa: rehellisten ihmisten yhdistämisessä sitä vastaan”, Radev sanoi Radio Free European mukaan.

”On meidän kaikkien vastuulla karkottaa mafia toimeenpanovallasta ja tuomiovallasta.”

Näiden tapahtumien seurauksena tuhansia mielenosoittajia on usea viikon ajan kokoontunut vastustamaan pääministeri Boiko Borisovin johtamaa hallitusta.

Tiistaina 21. heinäkuuta parlamentissa äänestettiin opposition aloitteesta epäluottamuslauseesta hallitusta vastaan. Hallitus selvisi äänestyksestä äänin 124–102.

Kyse oli jo viidennestä epäluottamuslauseesta, josta hallitus on selvinnyt vuoden 2017 jälkeen.

Epäluottamuslauseäänestyksen aikana Sofiassa sijaitsevan parlamenttitalon eteen oli kokoontunut satoja ihmisiä, jotka kutsuivat hallitusta ”mafiaksi” ja vaativat hallituksen eroa.

Mielenosoittajat kerääntyivät parlamenttitalon eteen heinäkuun 21. päivänä, kun parlamentissa äänestettiin epäluottamuslauseesta hallitusta vastaan.

Pääministeri Boiko Borisov

Pääministeri Borisov on jo kolmatta kertaa Bulgarian nokkamiehenä. Hän on johtanut maata yhteensä noin kymmenen vuoden ajan.

Alkuvuodesta espanjalainen sanomalehti julkaisi artikkelin, jossa väitettiin Borisovin ja muiden bulgariaalaisten virkamiesten kytkeytyvän rahanpesuun Barcelonassa, kertoo The Balkan Insight. Borisov on kiistänyt syytökset.

Bulgarian mielenosoituksiin on osallistunut protestoijia poliittisen kentän kaikilta osa-alueilta. Vaatimuksia korruption kitkemisestä esitetään niin vasemmistolaisesta kuin keskustaoikeistolaisestakin leiristä.

Mielenosoittajia lepytelläkseen maanantaisesta epäluottamuslauseesta selvinnyt Borisov antoi torstaina kenkää useille ministereille ja järjesteli hallituksensa uudestaan.

OCTABKA = Eroa, sanasta on tullut mielenosoittajien motto, kuvassa Geshev ja Peevski

Radio Bulgarian mukaan oligarkit Dogan ja Peevski luopuivat tällä viikolla (vko 33) turvallisuuspalvelujen joukkojen käyttämisestä vartijoina.

Mielenosoittajat ovat kuitenkin ilmaisseet jo aiemmin, että pelkkä ministerikierrätys ei riitä. Borisovin ja syyttäjä Geshevin on siirryttävä syrjään.

Aikaisemmin Borisov on kieltäytynyt eroamasta ja sanonut jatkavansa pääministerinä aina ensi maaliskuussa käytäviin vaaleihin asti.

Protestit jatkuvat, kunnes vaatimukseen vastataan, mielenosoittajat sanovat.

Bulgarian pääministeri Boiko Borisov ilmoitti perjantaina 15.8. eroavansa tehtävästään pitkään jatkuneiden mielenosoitusten jälkeen, mutta samalla hän toivoi voivansa jatkaa enemmistöhallituksensa kera maaliskuun 2021 vaaleihin asti. Protestoijat eivät hyväksyneet ehdotusta, vaan jatkoivat mielenosoituksia. He haluavat, että hallitus eroaa ja maassa järjestetään uudet vaalit.

Jo viisi ministeriä on eronnut protestien seurauksina elokuun loppuun mennessä, mutta se ei ole sitä mitä kansalaiset haluavat.

Löytyy ainakin kolme syytä mielenilmauksiin

1. Poliittiset skandaalit

Jo alussa mainittu Oikeuksien ja vapauksien liike -puolueen entinen johtaja **Ahmed Dogan** on käyttänyt verovaroin maksettuja turvallisuuspalveluita omistamansa kartanon turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Dogan ei kuitenkaan ole tällä hetkellä virassa, jonka nojalla palvelut kuuluisivat hänelle. Dogania kuvataan yhdeksi Bulgarian vaikutusvaltaisimmista miehistä, ja hallitusta on syytetty Doganin väärinkäytöksen sallimisesta.

Maan presidentin **Rumen Radevin** mukaan hallituksen ja pääsyyttäjän tulisi erota.

– Viha on syvää. Se on kasautunut vuosia eikä sitä saada laannutettua pelolla ja voimalla, Radev kommentoi maan tilannetta viikonloppuna Euronewsin mukaan.

Maan pääministeri, keskusta-oikeistolaisen Gerb-puolueen **Boiko Borisov** on puolestaan kieltäytynyt eroamasta.

Kyseessä ei kuitenkaan ole ainoa maata ravistellut poliittinen skandaali viime vuosina, muistuttaa Politico-julkaisu.

2. Korruptio

Bulgaria on ollut EU:n jäsenmaa vuodesta 2007, mutta saanut unionilta toistuvasti huomautuksia korruptiosta. Uutistoimisto Reutersin mukaan esimerkiksi vuonna 2008 EU lykkäsi maalle annettavaa rahoitusta, koska se katsoi, että maa ei tehnyt tarpeeksi kitkeäkseen korruptiota.

Politico-julkaisun mukaan lahjukset eivät rajoitu vain oligarkkien kerhoihin, vaan ne ovat myös osa julkishallintoa. Joukko yrityksiä on kertonut, että heitä on vaadittu maksamaan lahjuksia. Siivoojilta tai keskitason virkamiehiltä saatetaan puolestaan vaatia yhteyksiä Gerb-hallituspuolueeseen.

Poliitikkojen lahjonta on myös suuri syy siihen, että maa ei ole toistaiseksi päässyt mukaan EU:n passivapauteen oikeuttavaan Schengen-sopimukseen. EU:n mukaan Bulgaria on kuitenkin liittymässä sopimukseen.

3. Koronapandemian hoito

Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen keräämien tietojen mukaan Bulgariassa oli raportoitu maanantaihin 13. heinäkuuta mennessä reilut 7 500 koronavirustartuntaa.

Bulgarian hallitusta on kritisoitu koronatilanteen hoitamisesta. Maassa vallitsivat kahden kuukauden aikana tiukat eristystoimet, joiden aikana koronatartuntojen määrä laski merkittävästi. Yhteiskunnan nopea avaaminen on kuitenkin johtanut uusiin tartuntaryypäisiin. vrt. kirjoitus edellisessä Viestissä.

Inhimillisen kärsimyksen ohella pandemian vaikutukset ovat myös taloudellisia: Euroopan komission arvion mukaan Bulgarian talouden odotetaan kutistuvan yli 7 prosenttia vuoden 2020 aikana.

Mellakkapoliisi Sofiassa

Syyskuun alussa Sofiassa mielenosoitukset eskaloituivat väkivaltaiseksi. Ilmassa lensi pommeja, tuoleja, pyöriä kaikkea mitä käsiinsä sai. Mellakkapoliisit ottivat suojakilvet käyttöön puolustukseksi. Protestin järjestäjien mukaan ainakin 15 ihmistä loukkaantui, eräät lähteet kertovat jopa yli 50 ihmisen loukkaantuneen. Asianajaja Hadjigenov oli varma, etteivät asialla olleet mielenosoittajat vaan provokaattorit. VäkivaltaisuuDET kestivät reilun tunnin, jonka jälkeen poliisi kehotti kansalaisia pitämään mielenosoituksen rauhanomaisessa muodossa ja olemaan osallistumatta aggressiivisen käyttäytymisen ilmentymiin eli provosoitumaan.

Huolimatta väliaikaisesta väkivaltaisuuDESTA mielenosoitukset jatkuvat edelleen nyt kuitenkin rauhallisina.

"Valheet ja poliittiset juonittelut eivät voi pysäyttää herännyttä kansaa, joka on lähtenyt tietoiselle tulevaisuudelleen", sanoi presidentti Rumen Radev juhlassa puheessaan Bulgarian ruhtinaskunnan itäisen Rumelian liiton 135. vuosipäivän yhteydessä 6.9.2020, BGONAIR.BG:n mukaan

Varnalaiset mielenosoittajat ovat lisänneet vaatimuksiinsa myös kaupungin pormestarin Ivan Portnihin (edustaa GERB-puoluetta) eron.

*Mikki Lehessalo
Lähde HS, Novinite, Euronews*

Tophanen sopimus

Maaliskuussa vierailimme Kansallisarkistossa. Suomen ja Bulgarian kansalliset arkistolaitokset olivat rakentaneet tilaisuuteen kiinnostavan näyttelyn. Näyttelyssä oli vanhoja asiakirjoja, karttoja ja tuon ajan välineitä. Yksi dokumentti kiinnitti erityistä huomiota: Tophanen sopimus, joka allekirjoitettiin maaliskuussa 1886.

Sopimuksen osapuolet ovat Bulgarian ruhtinaskunta ja Ottomaanien valtakunta (nyk. Turkki). Sopimuksen allekirjoittivat Bulgarian ulkoministeri Iliya Tsanov ja Ottomaanien suurvisiiri Mehmed Kamil Pasha sekä suurvaltojen suurlähettiläät.

Mistä Tophanen sopimus on saanut nimensä?

Tophanen sopimus on nimetty sopimuksen allekirjoituspaikan mukaan. Tophane on Istanbulin lähistöllä Beyoglund alueella sijaitseva paikka, joka jäi historiaan Bulgarian yhdistyneen sopimuksen allekirjoittamisen myötä.

Sopimuksen allekirjoittaminen merkitsi, että Bulgarian prinssistä (Alexander Batenberg) tuli autonomisen ottomaanien maakunnan Itä-Rumelian johtaja. Hänen asemansa vahvistaminen merkitsi syyskuussa 1885 tapahtuneen Bulgarian yhdistymisen oikeudellista tunnustamista.

Kopio kyseisestä asiakirjasta oli Kansallisarkiston järjestämässä juhlavassa tilaisuudessa nähtävänä. Oheinen kartta kuvaa alueita, joita sopimus koskee.

Korvauksena Ottomaanien valtakunta sai Kardzhalia ympäröivän alueen Vacha-joen laaksoa myöten, jonne seuramme teki muutama vuosi sitten yhteisen kiertomatkan.

Lisäksi Ottomaanien valtakunta sai Tamrashin tasavallan, pinta-alaltaan 1640 neliökilometriä. Bulgarian yhdistymisen jälkeen maan pinta-ala oli 94 345 neliökilometriä.

Bulgaria otti myöhemmin takaisin sopimuksessa menettämänsä alueet voitettuaan ensimmäisen Balkanin sodan vuosina 1912-1913.

Tapani Salonen

Mustanmeren mitali

Keskusseuran jäsenet Maija Boshkov, Maj-Lis Lehessalo, Kari Helaseppä ja Tapani Salonen, Turun osaston jäsenet Ensio Laine, Martti Salminen ja Taisto Salminen sekä Valkeakosken osaston jäsenet Givko Stojanow, Jouni Rantanen ja Kirsti Stojanow palkittiin merkittävästä ja pitkäaikaisesta työstä seuran hyväksi 10.9.2020 lähetystössä seuran uudella arvomitalilla "Mustanmeren mitali". Samalla hyvästeltiin suurlähettiläs Martin Ivanov, jonka pesti loppuu lokakuussa. Kuvassa myös edessä Ilkko Suvilehto tyttärensä Emilian kanssa sekä taempana Anu Talvitie (Vlk), Matti Kangasharju(keskusseura), Lahja Korpela (Tku), Eija Liljestrand (Tku,) ja Milen Dimitrov lähetystöstä.

Bulgarialainen muistokirjoitus – perinne jolla vaalitaan vainajan muistoa

Nekrologi (muistokirjoitus) on termi, jota käytetään painetussa kuolinilmoituksessa, ja se on bulgarialainen perinne (sitä noudatetaan myös Serbiassa), ja joka voi olla vaikea ymmärtää ulkomaalaisille, varsinkin jos ei ymmärrä bulgarian kieltä.

Talon tai kerrostalon sisäänkäynnin kohdalta löydät lopulta painetut paperit, joissa on ihmisten kuvia, joitain päivämääriä ja vähän tekstiä.

Kuulen joskus ulkomaalaisten toisinaan ajattelevan, että ilmoitukset koskevat kadonneita ihmisiä. Näin ei kuitenkaan ole, vaan näin bulgarialaiset osoittavat ja jakavat surunsa, kun joku kuolee.

Perheenjäsenten on perinteistä tulostaa nämä ja liimata ne ympäri aluetta, jolla vainaja asui. Tätä tapaa noudatetaan ympäri maata ja se on läsnä kaikessa arjessa.

Muistokirjoitus laaditaan ihmisen kuoleman jälkeen, ja niissä on lyhyt elämäkerta henkilöstä sekä tiedot kuolemanpäivästä, muistopalvelut jne.

ТЪЖЕН ПОМЕН
40 дни от смъртта на
**ЛЮБОСВЕТ
МИХАИЛОВ
ТОМОВ**

на 66 години
Добрите хора нивга не умират, не се превръщат в пепел или дим. Те винаги оставят светла дъря и честен път по които да вървим.
Поклон пред светлата ти памет!

от семейството

Se on tapa, jolla perhe muistaa menettämäänsä rakkaitaan. Ne tarjoavat tarvittavaa tietoa yhteisölle myös niille monille ihmisille, jotka eivät voi lukea sanomalehtiä tai muita ilmoituskanavia (tietokoneella).

Ilmoituksia oli aluksi outo nähdä, mutta hitaasti aloimme arvostaa tapaa, jolla vainajien perheet kunnioittavat ja muistavat rakastaan. Ilmoitukset pysyvät liimattuina paikoillaan, kunnes sateet huuhtovat ne pois, joten monet niistä saattavat olla jopa usean vuoden ikäisiä. Monet perheet painattavat/kopioivat uusia ilmoituksia, jotta heidän vainajiaan ei unohdeta.

Sukulaisten ja perheiden muistosanat ovat usein kauniita, sydämellinen ilmaus siitä arvosta, jonka ihminen toi heidän elämäänsä. Ne muistuttavat meitä

kadonneista ihmisistä ja varmistavat, että henkilö muistetaan heidän naapurustossaan monien vuosien ajan kuoleman jälkeen.

Bulgarian hautajaiset ja niiden rituaalit

Kuolleiden ortodoksisten kristittyjen sukulaiset vierailevat hautausmaalla kolmantena, yhdeksäntenä, kahdentenkymmenentenä ja neljäntenäkymmenentenä päivänä kuoleman jälkeen.

40. päivänä hauta tasataan, ja sitten muisteluita jatketaan mutta harvemmin 3, 6, 9 kuukauden ja yhden vuoden aikana.

Hautajaisten jälkeisellä alkujaksolla vainajan läheiset naiset käyvät haudalla päivittäin, aikaisin aamulla ennen auringonnousua, joskus kahdesti päivässä aamulla ja illalla.

Nämä päivittäiset vierailut haudalla kestävät ensimmäisen viikon loppuun, 9. tai 40. päivään saakka. Tänä aikana vainajaa kutsutaan *tuoreeksi sieluksi* ja heidän vierailunsa aikana naiset suorittavat haudalla tavanomaisia rituaalitoimenpiteitä -

polttavat suitsukkeita, sytyttävät kynttilän tai lyhdyt, kaatavat vettä ja viiniä haudan päälle, jakavat ruokaa vainajan sielulle.

Kolmanneksi kutsutaan hautavierailua kolmantena päivänä hautajaisten jälkeen, joka tapahtuu aikaisin aamulla, ennen auringonnousua täydellisessä hiljaisuudessa.

Uskotaan, että kolmanteen päivään kuoleman jälkeen sielu pysyy ruumiissa, ja sitten 40 päivään 40 päivään saakka se kiertää kaikkia paikkoja, joissa kulki elämänsä aikana. Siksi muistoja tehdään useammin tänä aikana, koska uskotaan, että kuollut "tuoreena sieluna" ei ole vielä poistunut elävien maailmasta.

Kun ihmiset menevät haudalle, jaetaan monipuolista ruokaa "Jumala antakoon anteeksi".

Ruokien joukossa ovat rituaalileipä, keitetty vehnä, hedelmät vuodenajan mukaan, ja kuolleen suosikkiruokia. Yleensä ensimmäiset kypsät hedelmät tuodaan haudalle, josta elävät voivat syödä vasta sen jälkeen, kun he ovat antaneet kuolleille. Jokaisella muistokäynnillä sytytetään kynttilä, sielulle annetaan juotavaksi vesiastia, kynttilät tai lyhdyt sytytetään valaisemiseksi matkalle elämän jälkeiseen elämään, hauta kastellaan vedellä ja viinillä.

Erityisesti juhlitaan 40. päivää kuoleman jälkeen, kun hauta on tasattu. Jos hautajaiset ovat teko, jossa jätetään hyvästit kuolleen fyysiselle vartalolle, niin he 40. päivä jättävät hyvästit sielulle. Vanhat ihmiset sanovat, että 40. päivänä sielu siirtyy ikuisesti taivaaseen, missä se pysyy ikuisesti tai toiseen tulemiseen asti.

Kuoleman jälkeisen vuoden muistojuhlia vietetään myös juhlallisesti, useamman ihmisen ja papin läsnä ollessa, ja eri paikoissa sitä kutsutaan vuosipäiväksi.

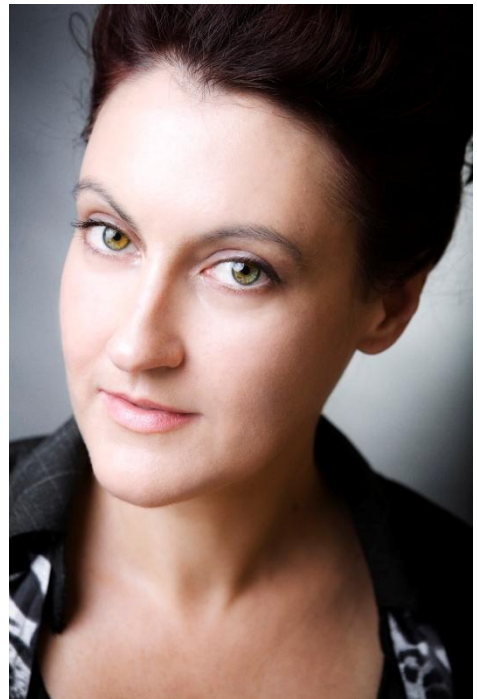
Lisäksi on velvollisuus muistaa kakkien taivaaseenastumisyhien kunniaksi, joita on yhteensä kolme vuodessa ja tärkein on Arkangelin taivaaseenastuminen.

Mikki Lehessalo
Lähde Daniel Montiglio /Foreigner.bg

”Prekaarius brexitin ja Trumpin selityksenä”

Bulgarialaisia politiikan tutkijoita kuunnellaan nyt Suomessakin. **Ivan Krastevin** analyysi itäeurooppalaisesta kehityksestä on herättänyt kiinnostusta, mutta mielenkiintoinen analyysi maailman tilasta on myös **Albena Azmanovalla**, Kentin yliopiston Brysselin koulun politiikan professorilla.

Azmanova näkee ”prekaariuden”, työelämän tilapäisyyden, turvattomuuden ja epävarmuuden monien ongelmallisten nykyilmiöiden taustalla. Brexitin, kansallispopulismien nousun, Trumpin valinnan USA:n presidentiksi. Pelosta on tullut maailmaa hallitseva tunne. - Olemme kaikki prekariaattia, Azmanova sanoo Moninääninen Eurooppa -sarjassa kuullussa Pasi Myöhäsen haastattelussa: <http://areena.yle.fi/1-50548197> .

Azmanova selittää epävarmuuden syntyä prekariaattikapitalismi-käsitteellä. Kun globalisaatio lisäsi kansainväistä kilpailua, kilpailukyvyistä tuli maiden keskeinen tavoite. ”99 %” maailman väestöstä maksaa siitä, joutuu kokemaan jatkuvaa epävarmuutta ja pelkoa asemansa menettämisestä sekä omasta ja lastensa tulevaisuudesta. Ensisijainen asia, johon politiikassa nyt pitäisi keskittyä, onkin Azmanovan mielestä epävarmuuden torjunta - ei niinkään eriarvoisuuden.

Azmanova syntyi Bulgariassa vuonna 1968 ja kiittää kasvuympäristöään asian ymmärtämisestä. Sosialismin aikaan – hän tosin kutsuu silloista järjestelmää autokratiaksi – ei ollut yltäkylläistä, mutta lapsen oli turvallista kasvaa. 80-luvulla Azmanova osallistui hallituksen vastaiseen liikkeeseen. Tavoitteena oli kuitenkin parempi sosialismi, ei kapitalismi, hän sanoo. Myöhemmin Azmanova opiskeli Ranskassa ja USA:ssa, ja asuu vuodesta 1997 alkaen Belgiassa.

Ritva Särkisilta

Vain Bulgariassa!

Jokaisessa maassa voit kohdata ainutlaatuisia tapoja, perinteitä, paikkoja ja tapahtumia, joita ei ole missään muualla maailmassa. Bulgariassa on useita sellaisia asioita.

'Hei! Kiva nähdä sinua '

Kun olet onnellinen lomatapahtumasta tai juuri tavannut vanhan ystävän, mikä on ensimmäinen asia, jonka teet? Halaat? Ojennatko kätesi? Bulgariassa ihmiset ”suutelevat” poskilla. Kummatkin posket! Ei vain vasemmalla, ei oikealla.

On myös hyvä tietää, että poskien kevyet suudelmat ovat hygieenisempi tervehdys kuin kädenpurrustus. Turvallisin ”suudelma” on kevyt kosketus poskeen poskella.

Tässä on kaksi arvokasta vinkkiä tämän tyyppisen tervehdyksen hallitsemiseksi:

1. Oikea poski ensin - etiketissä vaaditaan suudelman henkilöä ensin oikealla poskella. Jos huulet osuvat vahingossa poskesi sijasta, ota huumori käyttöön ja ystävällinen anteeksipyyntö.
2. Poski poskelle - ellet tunne henkilöä, sinun pitäisi tietää, että ”sosiaalinen” suudelma on todella kevyt kosketus poskissa.

Aja pois pahat henget tanssivilla hirviöillä

Joka vuosi tammikuun ja maaliskuun puolivälin paikkeilla Bulgarian eri kaupungeissa ja kylissä vietetään epätavallista perinnettä. Torit ja aukiot täyttyvät raskaiden kellojen ja vatien metallisella äänellä.

Tämä on Kukerovden, jota juhlitaan Sirni Zagoveznissä. Jotkut bulgarialaiset folkloristit ja Traakian antiikin tutkijat tunnustivat tämän muinaisen tavan Traakian jumalan Dionysoksen vanhimmaksi ilmentymäksi. Miehet ja pojat pukeutuvat hirviöiksi, suorittavat rituaaliansseja ja meluttavat yöllä ripustettavilla raskailla kelloilla ja vadeilla uskoen ajavansa pahat henget pois. On olemassa erityisiä rituaaleja, joita kutsutaan Mummer's Gamesiksi (Miimikon peliksi). Niitä suorittavat vain miehet, jotka käyttävät kunkin osallistujan valmistamia erityisiä naamioita.

Nykyään sitä esitetään usein hedelmällisyyden ja terveyden lisäämiseksi, maatalouden juhlanäytelmä tai pahan torjunnassa.

Nauti säkkipillien äänistä vuoristossa

Sinulla on mahdollisuus kuunnella ja soittaa soitinta. Tällaisia festivaaleja on kymmeniä, ja osa niistä on:

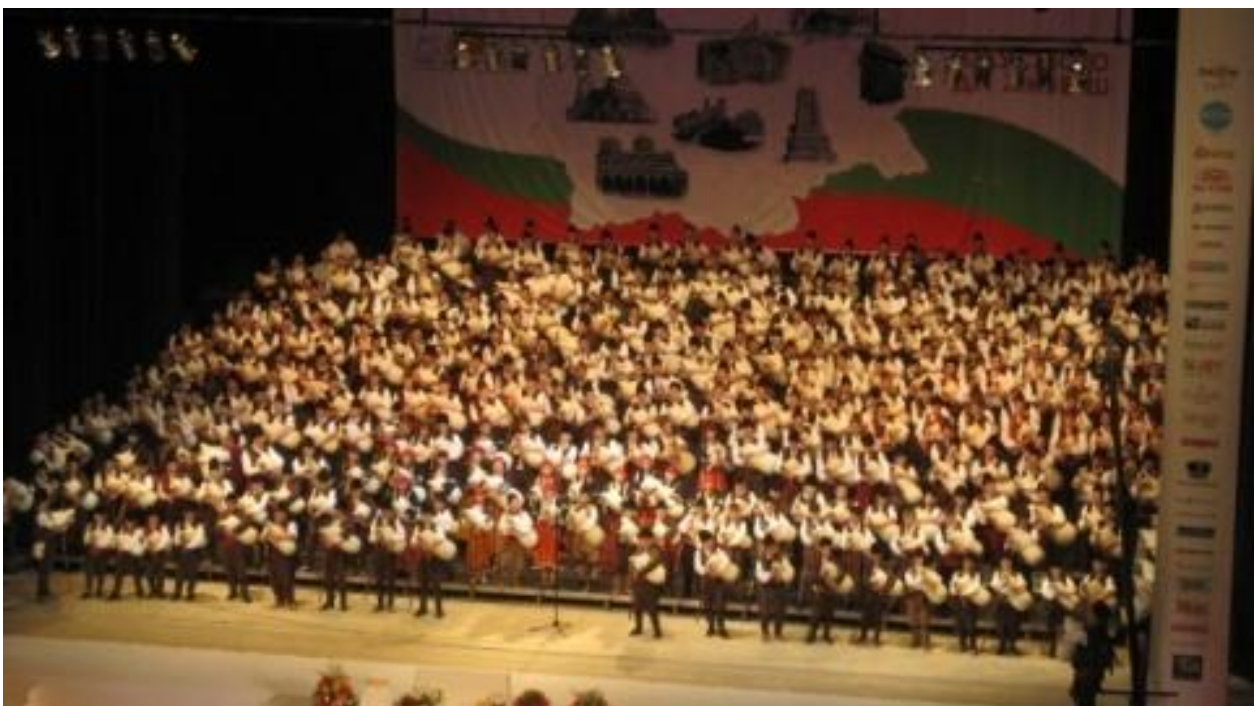
Elokuun ensimmäisenä viikonloppuna on aika matkustaa pieneen Gela-vuoristokylään ja liittyä **maan suurimpaan säkkipillikilpailuun**. Siellä voit nauttia kauniista musiikista ja todeta miltä se kuulostaa Rhodopien harjuilla. Myös villieläimiä on mahdollisuus nähdä.

Kansainvälinen folk- pukujuhla on järjestetty Zheravnan arkkitehtonisella suojelualueella yli 14 vuotta. Siellä voit aina tavata monia säkkipillimiehiä, jotka esiintyvät lavalla kolme päivää. Kaikki läsnä olevat ovat pukeutuneet aitoihin kansanpukuihin riippumatta siitä, missä päin maailmaa he ovat. Ruokailu tapahtuu perinteisesti puulusikoilla.

Toinen vanhimmista festivaaleista, joilla säilytetään bulgarialaisen kansanperinteen kauneus ja jolla on yli 100 vuoden historia, järjestetään elokuussa joka neljäs vuosi **Rozhenin** vuoristokaupungissa. Vuonna 1961 tällä festivaalilla kuuluisa bulgarialainen laulaja Valya Balkanska lauloi kappaleen ”Delio Haidutin on tullut ulos”, joka tänään lentää avaruudessa amerikkalaisten avaruusalusten ”Voyager 1” ja ”Voyager 2” aluksilla. Festivaali on kaksipäiväinen, ja ensimmäisen päivän illalla kävijät voivat myös kuulla laulettavan ”Star Rozhenin”.

Pirin Sings on toinen hieno esimerkki festivaalista, joka on omistettu ihanalle paikalliselle musiikille, tanssille, puvuille, taiteille ja käsityölle. Järjestäjät kuvaavat sitä liikkeenä, jolla edistetään ja säilytetään aito bulgarialainen kansanperinne. Joka parillinen vuosi festivaali järjestetään Predelan alueella. Siellä ympäristö kaikuu Banskon ainutlaatuisista mieslauluista, Dolenin ja Satovchan kylien naislauluista, ja osallistujat esittelevät bulgarialaisia pukuja, koristeita, tapoja jne.

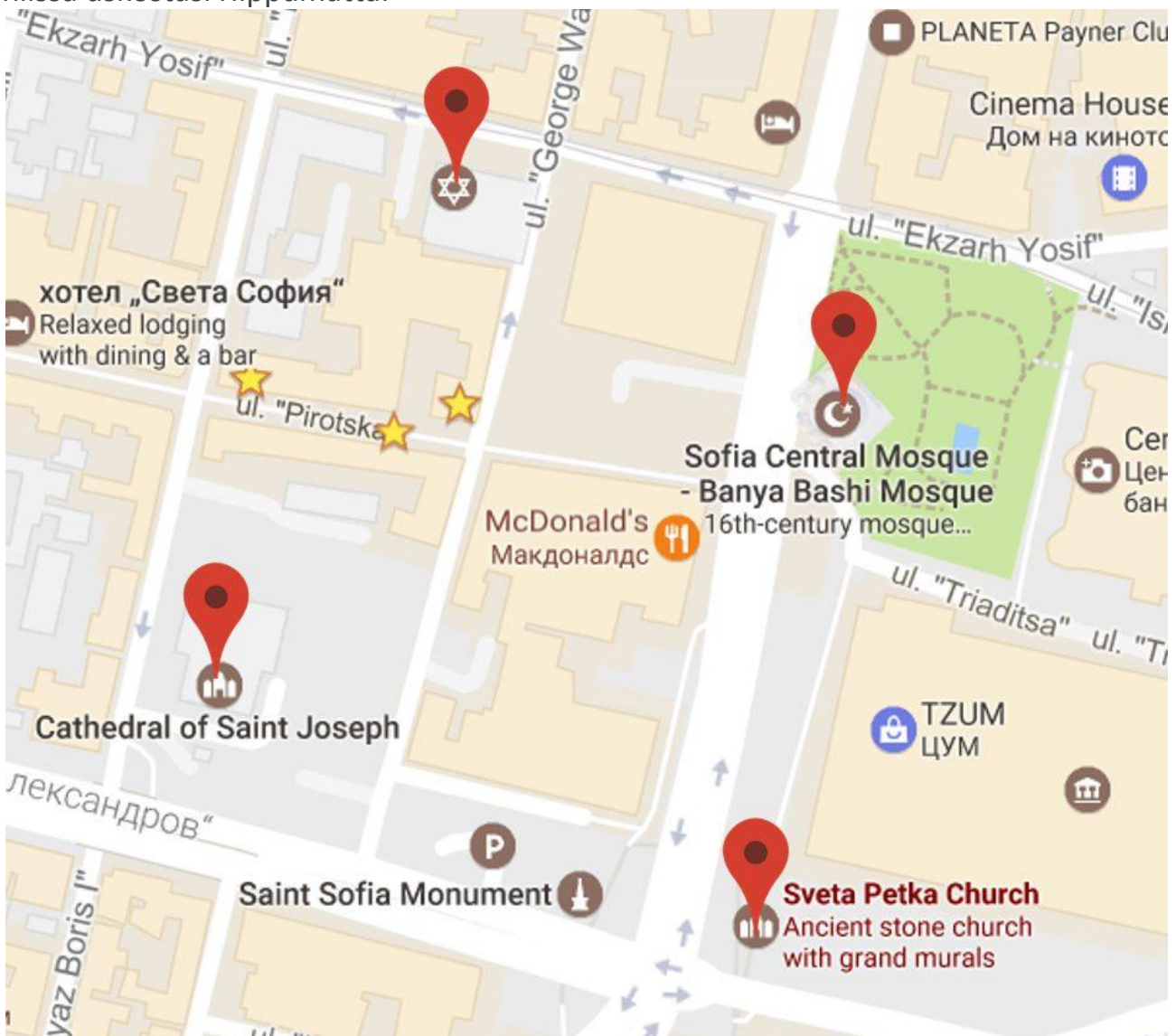
Tiesitkö, että Bulgarialla on Guinnessin maailmanennätysrekisterissä eniten Kaba-säkipilliä, jotka soittavat yhdessä samalla lavalla? Peräti 333 säkipilliä!

Uskonnollisen suvaitsevaisuuden neliö - neljän eri uskonnon keskellä

Sofiassa asuu monia eri uskontojen ihmisiä - ortodoksia ja katolisia, muslimeja ja juutalaisia. Yksi suurimmista todisteista heidän rauhanomaisesta rinnakkaiselostaan on niin kutsuttu ”uskonnollisen suvaitsevaisuuden neliö”.

Se sijaitsee Sofian keskustassa. Jokaiselle uskonnolle on tempeleitä ja voit käydä niissä uskostasi riippumatta.

Uskonnollisen suvaitsevaisuuden neliössä on ortodoksinen kirkko, moskeija, roomalaiskatolinen katedraali ja synagoga:

- Ortodoksinen kristillinen kirkko ”St. Petka Samardzhiyska ”. Se on pieni yhden laivan keskiaikainen rakennus, osittain maahan kaivettu.

- Banya Bashin moskeija. Tämä on Sofian alueella ainoa toimiva muslimitemppeli, joka on säilynyt tähän päivään asti.
- Sofian synagoga. Se on Bulgarian juutalaisten symboli, rakennettu vuosina 1905-1909. Koolla mitattuna se on Balkanin niemimaan suurin ja Euroopassa kolmanneksi suurin.
- Pyhän Joosefin katolinen katedraali on suurin katolinen kirkko Bulgariassa.

Taianomaista hiilillä tansseja

Nestinarstvo on vuosisatoja vanha perinne, joka on säilynyt pienessä kylässä Strandzhan vuorella - Bulgari. Joka vuosi 3. kesäkuuta nestinarkat tanssivat kytevilla hiilillä Pyhän Konstantinuksen ja Pyhän Elenan ikonit käsissään.

Vain tiettyjen yhteisöjen, joiden suojelijoina ovat pyhät Konstantinus ja Elena ihmisten on tapana tanssia hiilillä. Vaikka Nestinarstvo liittyy ympäri vuoden toimiviin rituaalikäytäntöihin, sen huippu on 3. kesäkuuta (vanha tyyli), jolloin on kahden pyhien juhla.

Rituaali on myös yksi Balkanin vanhimmista pakanallisista tavoista. Se on kestänyt sekä kristinuskon että kommunismin vainoa jatkuakseen vuosituhansien ajan.

Nestinari (hiilillä tanssija) sanoo, että hiilillä ei voi oppia tanssimaan, ellei ole syntynyt Nestinariksi. Sinun on uskottava, että Jumala suojelee sinua, sinun on oltava erittäin hyvä etkä halua kenellekään paha. Silloin et tunne kuumuutta.

Esitys alkaa auringonlaskun aikaan. Sitten päällikkö Nestinar, mies, jolla on valkoinen paita ja punainen vyö vyötäröllä, hajottaa hiilet ympyrään Bulgari-kylän aukiolle.

Nestinari tanssii ympäri ympyrää ikonit käsissään, tullen yhtäkkiä tuleen. Joskus heidän jalkansa eivät juurikaan koske maata, toisinaan he painavat hiiliä kovilla pyöreillä liikkeillä, kun ne menevät ulos. Heidän kasvonsa ovat vaaleat ja heidän silmänsä ovat kiinni. Tanssijat sanovat joutuvansa henkisen transsitilaan tanssien aikana ja heidän uskotaan kykenevän ennustamaan tulevaisuutta.

Herää ennen aamunkoittoa valitaksesi ruusuja

Bulgariassa on Ruusulaakso-niminen paikka, jossa kasvatetaan paikallista ruusulajiketta Rosa Damascena. Tätä ruusua käytetään ruusuöljyyn, josta luodaan joitakin parhaista ranskalaisista hajusteista ja kosmetiikkaa.

Poimintakausi on kesäkuussa, ja jopa turistit voivat liittyä prosessiin. On kuitenkin tärkeää tietää, että ruusut on poimittava aamunkoitteessa eteeristen öljyjensä säilyttämiseksi, joten sinun täytyy nousta hyvin aikaisin.

Syö paljon karkkeja loma- ja syntymäpäivinä

Jokaisessa maassa ihmiset ovat tottuneet syömään tiettyjä ruokia. Osa bulgarialaista perinnettä ja kulttuuria ovat karkit, joita nautimme kun saamme vieraita, kun meillä

on juhlatilaisuus tai loma. Bulgariassa ihmiset kokevat juhlatilaisuudeksi yleensä:

- Syntymäpäivä
- Nimipäivä
- Tanssiaiset
- Häät
- Loma/vapaapäivä

Näitä tilaisuuksia on paljon, eikö niin? Bulgarialaiset valitsevat usein suklaakonvehdit, tosin on poikkeuksiakin. Toinen asia, joka voi yllättää, on, että täällä on tapana, että syntymäpäivän henkilö kohtelee vieraitaan juhlakaluna, kun taas monissa maissa ympäri maailmaa se on päinvastoin. Juhlat ja herkut järjestää syntymäpäiväsankari, ja kaikki muut nauttivat. Tämä kyllä kuulostaa ihan suomalaiselta tavalta 😊

Suklaat ovat kiinteä osa kodin tarjoamisia. Kun meillä on vieraita, keitämme yleensä kahvia ja syömme karkkeja. Oletko sellainen?

Juhli heinäkuun aamua

Toinen erityinen bulgarialainen perinne on juhlia auringonnousua 1. heinäkuuta, yleensä merellä tai ainakin meren äärellä. Juhlan nimi on July Morning (Heinäkuun Aamu).

Tämä perinne liittyy hippiliikkeeseen. Se sai alkunsa hippien lomailusta Varnassa vuonna 1980, myöhemmin juhla muutti Varvaran kylään. Sitä juhlitaan tällä hetkellä säännöllisesti itäisimmällä rannikolla - kallioilla lähellä Kamen Bryagin kylää, missä aurinko paistaa ensin Bulgariaan.

Symbolinen kokous pidetään auringonnousun uuden alkutapaamisena ja odotuksena paremmasta tulevaisuudesta.

Kuva on Kamen Bryakilta v.2007

Juhlan nimi liittyy Uriah Heepin kappaleeseen vuodesta 1971 - 'July Morning'. Tapahtuma on ainutlaatuinen Bulgariassa sen alkuperän luonteen vuoksi, eikä vastaavaa ole muissa maailman maissa.

Sanotaan, että perinne syntyi protestina kommunistista hallitusta vastaan.

Kommunistisen hallinnon kaatumisen jälkeen, juhla on edelleen olemassa nykypäivään asti

Kyykkykaupat

Oletko koskaan kuvitellut näkeväsi myyjän kasvot tuijottavan maasta jossain nilkkasi /polviesi tasolla? Isoimmissa Bulgarian kaupungeissa (Sofia ja Varna) tämä ei ole mitenkään epätavallista.

Kyykkykaupat sijaitsevat maan alla. Hieman jalkakäytävän yläpuolella on ikkuna, jonka kautta myyjä voi antaa niin ostoksesi kuin myös vaihtorahat.

Minä olen käyttänyt näitä kyykkykauppoja onnellisen tietämättömänä, että kyseessä on bulgarialainen erikoisuus.

Suurin osa näistä kaupoista myy melkein kaikkea - paperinenäliinoista voileipiin ja karamelleista wiskiin.

Toinen vastaavanlainen ilmiö on maanalaiset kaupat. Ne sijaitsevat katujen alla ja niihin laskeudutaan portaita pitkin.

Astu jonkun kengille, jos ne ovat uudet.

Bulgarialaiset ovat kehittäneet useita samanlaisia tapoja:

- Jos jollakin on uudet kengät, astu niille ja toivotat hänelle onnea!
- Jos joku astuu kengillesi vahingossa, on tapana pyytää anteeksi ja ojentaa oma jalka, jotta hän voi astua sinun kengällesi.

Nämä tavat ovat yleisempiä nuorempien ihmisten keskuudessa, mutta joskus vanhemmatkin tekevät niin. Joten seuraavan kerran, kun joku tekee sen sinulle - ole valmis!

*Käännös Mikki Lehessalo
Lähde Foreigner.bg*

Taiteella elvytysmalli Bulgarian syrjäkylille?

Tuovatko ulkopuoliset kaupunkilaistaiteilijat uuden ajan syrjäiseen Delejnan kylän residenssillään? Ja ehkä luovat uuden, yleisesti käyttökelpoisen toimintamallin?

Kylä Serbian rajalla, parinkymmenen kilometrin päässä Vidinistä, on jämähtänyt köyhyyden, eristyneisyyden ja väestöromahduksen kierteeseen niin kuin moni bulgarialainen syrjäkylä. Nuoret ovat lähteneet, jäljellä on pääasiassa vanhuksia ja väkimäärä on laskenut alle 225:n. Aukkailla ei siksi ole oikeutta vaikuttaa edes valitsemalla kylään pormestaria. Pääsyä ulkopuoliseen kulttuuriin ei juuri ole.

Ideatehdas (*Фабрика за идеи*), joka on sosiaalisia tarpeita ja kulttuuria yhdistävä kansalaisjärjestö, yrittää herättää kylän uuteen eloon kolmiviikkoisella, 14.9. päättyneellä taiteilijaresidenssillä.

Residenssi ei ollut rakennus, vaan suunnitelma. Alkuperäinen ajatus oli, että taiteilijat olisivat jopa asuneet kyläläisten kodeissa, mutta korona muutti kaiken. Nyt viisi bulgarialaista taiteilijaa asui yhdessä kylän talossa ja viisi ulkomaista taiteilijaa osallistui etänä. Yksi heistä oli **Anna Dantchev**, suomalais-bulgarialainen laulaja ja säveltäjä.

Anna Dantchev osallistui päätöstitaisuuteen laululla, joka oli peräisin Etropolesta, hänen isoäitinsä, edesmenneen itkuvirsilaulajan kotikaupungista

- Residenssissä luodaan yhteisöllistä, osallistavaa taidetta, kertoo Ideatehtaan **Janina Taneva** Bulgarian radion haastattelussa. - Autamme taiteilijoita kohtaamaan kylän ja lopulta selviää, mitä se saa taiteilijat näkemään ja millaiseksi heidän viestinsä ja johtopäätöksensä muotoutuvat.

Taneva pitää syynä kylän nykytilaan valtion vuoden 2007 kansallista strategiaa, joka on synnyttänyt jo peruuttamattomalta näyttäneen kehityksen syrjäkyliin. Siitä ovat peräisin em. 225 hengen raja, kulttuuri- ja koulutusyhteyksien puute.

- Olemme sitä mieltä, että koulutus ja kulttuuri ovat perusta, jolle kaiken muun pitäisi rakentua, Taneva sanoo. Toiveena on, että residenssin seurauksena syntyisi paitsi uudenlaisia käsityksiä ja ratkaisuja Delejnassa, myös toimintamalli, jota voidaan käyttää muissa vastaavanlaisissa kylissä.

Residenssiä on tukenut myös vidiniläinen kulttuurisäätiö.

” Bulgarian Voice of Finland”

- Osallistuin etäyhteydellä tapaamisiin ja olin sillä tavalla ”läsnä”. Paikalla olevat taiteilijat kuuntelivat ihmisiä, keräsivät tarinoita ja lauluja, kertoo **Anna Dantchev**.

- Minulla oli kylässä tiimipartneri, joka on kiinnostunut samoista asioista kuin minä. Autoin häntä pohtimalla kysymyksiä ja refleктоimalla hänen kokemuksiaan. Hän keräsi kylässä lauluja vanhoilta laulajilta ja kyseli puolestani esim. paikallisesta itkuvirsiperinteestä. Residenssin tulokset nähdään ajan mittaan, mutta mielestäni tärkeää ei ole pelkkä lopputulos, vaan itse ”matka”.

- Kylässä järjestettiin 12.9. päätöstapahtuma ja osana tapahtumaan soi täällä Helsingissä omassa kodissa äänittämäni laulu. Tapahtumaa voi seurata osoitteesta <https://bit.ly/327u6sy>, kertoo Anna Dantchev.

- Tämä residenssi on minulle konkreettinen esimerkki siitä, mitä oma elämäni kahden kulttuurin suomalaisena on ollut - olen aina jossain muualla kuin ”siellä”. Kokemus siitä, että on läsnä, vaikka ei ole oikeasti paikan päällä, konkretisoituu nettiyhteyksien avulla, hän sanoo.

Anna Dantchevin lauluja voi kuunnella myös osoitteesta www.facebook.com/annadantchevmusic .

Ritva Särkisilta

Digipalvelulaki ja seuran www-sivut

Digipalvelulaki linjaa saavutettavuusvaatimukset, jotka digipalveluiden tulee täyttää. Organisaatioiden tulee laatia verkkosivustoistaan saavutettavuusselosteet. Selosteen tulee noudattaa EU:n laatimaa mallia. Seloste on laitettava verkkosivuille. Digipalvelulaki koskee kaikkia julkisen palvelun toimijoita ja koskee myös järjestöjä joilla on merkittävä osa (50%) julkista avustusta toimintansa rahoittamiseksi, esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustusta. Siis kuten meillä on.

Saavutettavuus tulee ottaa huomioon aina verkkosivua tehdessä ja päivitettyessä.

Ketkä tarvitsevat saavutettavuutta?

- Näkövammaiset, sokeat ja heikkonäköiset
- Kognitiiviset vammat, oppimis- ja muistivaikeudet
- Kielelliset vaikeuden, dysleksia, ei-natiivit suomen puhujat
- Motoriset vammat, esim. kytkinohjain käyttäjät
- Kuulovammaiset, kuurot ja heikkokuuloiset
- Seniorit (65 v+) kasvava määrä

Saavutettava verkkopalvelu on teknisesti virheetön, selkeä ja hahmottava käyttöliittymä ja siinä on ymmärrettävä sisältö.

Nykyisellä sivustollamme on hyvin raskassoutuinen rakenne eikä sitä pysty uudistamaan em. vaatimusten mukaisesti. Seuran hallitus on lähtenyt siitä, että teemme täysin uudet sivustot (samalla osoitteella) ja nyt meillä on kierroksessa tarjouspyynnöt ja tekijät. Pyrimme saamaan sivuston mahdollisimman pian toimivaksi ja sitä myöten myös ajantasaiseksi.

Eli uudistamme www-sivumme ja ne ovat toistaiseksi pois käytöstä.

Jos suinkin teille on mahdollista niin, seuratkaa facebook sivujamme
<https://www.facebook.com/Suomi-Bulgaria-seura-ry-174154449443566>

Hallitus/ mediavastaava Lehessalo

Mutta kuka sitten oli Zahari Zograf?

Hän syntyi lähellä Sofiaa, Samokovin kaupungissa, missä oppi taiteen teon alkeet.

Hänen isänsä oli ikonimaalari ja veljestäkin tuli taiteilija. Isä kuljetti Samokoviin suuren kokoelman länsieurooppalaista grafiikkaa, mikä varmasti vaikutti osin siihen että Zahari Zografista tuli modernin taiteen airut Bulgariassa.

Zahari syntyi 1810 ja kuoli vain 43 – vuotiaana 1853.

Tänä aikana hän kuitenkin sai aikaan paljon, mm. kirkkojen fresko- maalauksia , muotokuvia, maisemia , asetelmia , alastonkuviakin. Hän maalasi myös ensimmäiset naismuotokuvat Bulgarian taiteessa.

Omakekuva

Ottomaanivaltaisessa Bulgariassa oltiin ilmeisesti pitäydytty keskiaikaisessa kuvaamistavassa ja tulee muistaa että islamin uskoiset suhtautuvat ylipäätään varsin nuivasti henkilökuvien tekemiseen.

Zaharia pidetään kuitenkin ensimmäisenä bulgarialaisena modernistina.(-> Vaikutteet länsimaisesta taiteesta).

1830- luvulla hän muutti Plovdiviin missä oli kahdenkin ranskalaistaiteilijan opissa.

Edelleen hän vieraili ja työskenteli isänsä tavoin Athos-vuorella.

Hän maalasi myös hengellistä taidetta moniin kirkkoihin.

Näitä ovat mm. Pyhän neitsyen kirkko Asenovgardissa ja Pyhän Nikolauksen luostari-kirkko Bachkovossa.

Edelleen hänellä oli projekti Rilan luostarissa, jonka uuden suuren kirkon hän koristeli 1844- 45.

Zahari Zografिन taidekokoelmaa pidetään Kansallisessa taidegalleriassa, joka sijaitsee pääkaupunki Sofiassa.

Susanna Lehtonen

SUOMI-BULGARIA-SEURA r.y.

PL 37, 00501 Helsinki

Puheenjohtaja Tapani Salonen, Lepolantie 34, 00660 Helsinki,

GSM 050 573 7717

Sihteeri Maija Boshkov, GSM 0400 445481,

e-mail: maija.boshkov@outlook.com

TURUN BULGARIA-SEURA

Puheenjohtaja Taisto Salminen, Raadinkatu 1 B 56, 20750 Turku.

GSM 041-539 6659 e-mail: turunbgseura@gmail.com

Sihteeri Eija Liljestrand, GSM 041 544 6477, e-mail: eija.liljestrand@netti.fi

SUOMI-BULGARIA-SEURAN PORIN OSASTO

Puheenjohtaja Ali Poskiparta, Palomäentie 7, 29600 Noormarkku,

GSM 050 5573580, e-mail: aliposkiparta649@gmail.com

Sihteeri Tuula Poskiparta, Palomäentie 7, 29600 Noormarkku,

GSM 040 722 0034, e-mail: tuula.poskiparta@hotmail.com

SUOMI-BULGARIA-SEURAN VALKEAKOSKEN OSASTO

Puheenjohtaja Jouni Rantanen Otvakuja 4 37630 Valkeakoski ,

GSM 040 7587229, e-mail: jouni.rantanen.jr@gmail.com

Sihteeri Anu Talvitie Otvakuja 4 37630 Valkeakoski, GSM 040 8483036

SUOMI-BULGARIA-SEURAN NOKIAN OSASTO

Puheenjohtaja Mauri Könönen, Kirjavaisenkatu 13 G 96, 33560 Tampere

GSM 050 523 205